

یادداشت
بیزن مقدم تحلیلگر مسائل سیاسی

نباید به مذاکره با آمریکا خوشبین بود

در میان گمانه‌زنی‌های فراپننده درباره احتمال از سرگیری مذاکرات میان ایران وایالات متحده، این پرسش محوری مطرح می‌شود: آیا باید با خوشبینی به این‌دور از مذاکرات نگریم؟ تجربیات گذشته، اهداف پنهان و آشکار طرف مقابل و فشارهای کنونی همگی گواهی می‌دهند که رویکردی محتاطانه و واقع‌بینانه، رهنمودی شایسته‌تر از خوش‌باوری‌های بی‌اساس است. اما در ابتدا و قبل از پرداختن به محتوای مذاکره و همین‌طور رویکرد و نیات طرفین مذاکرات، به‌نظر می‌رسد یک مسأله مهم، نحوه مدیریت مذاکره و اصرار ایران به برگزاری مذاکره به‌شکل غیرمستقیم است. مذاکرات غیرمستقیم پدیده‌ای نوظهور نیست، پیش‌تر نیز، هم ایران و هم دیگر کشورها، از این روش برای حل‌وفصل مسائل گوناگون بهره برده‌اند. در واقع اصرار ایران به مذاکرات غیرمستقیم ناشی از تجربیاتی است که طی سال‌های گذشته با آمریکایی‌ها و به‌طور کلی غربی‌ها داشته و مرتب با بدعهدی و پیمان‌شکنی آنها مواجه شده‌است. ترس از عدم توانایی در انجام مذاکرات مستقیم، دلیل اصلی توسل به مذاکرات غیرمستقیم نیست؛ بلکه هدف آن‌است که با هوشیاری و احتیاط، از منافع ملی خود دفاع کرده و از هرگونه اشتباه و زیان احتمالی جلوگیری کنیم. در حقیقت پیش‌نهاد مذاکره غیرمستقیم، ناشی از بی‌اعتمادی عمیق به طرف مقابل است. امضای توافقات بین‌المللی و سپس زیر پا گذاشتن آنها، اختلالی است که آمریکایی‌ها به‌خصوص ترامپ آن را به امری عادی و رویه تبدیل کرده‌اند. هیچ تضمینی وجود ندارد که این رویه در آینده نیز تکرار نشود. غیرمستقیم بودن مذاکرات ابزاری است برای کاهش ریسک مذاکراتی که نمی‌توان چندان امیدی به نتیجه آن داشت. البته این امری بدیهی است که متناسب با شرایط و نتایج، و در صورت روشن شدن حسن‌نیت طرف مقابل، این مذاکرات می‌تواند به‌شکل مستقیم تبدیل شود.

اما از حیث نیت و رویکرد مذاکره‌کنندگان باید یادآور شد که ایران هیچ‌گاه میز مذاکرات را ترک نکرده‌است. بنابراین نخستین گام برای آغاز مذاکرات سازنده، آن است که آمریکا نشان‌دهد رویکردش به مذاکره مبتنی بر اعتقاد به تفاهم دوجانبه است، نه دیکته‌کردن خواسته‌های خود. نباید فراموش کرد که تجربه گفت‌وگو با آمریکا، به‌ویژه در دوره ترامپ، چندان خوشایند نبوده است. بی‌اعتمادی عمیقی در میان افکار عمومی و تصمیم‌گیران ایرانی شکل گرفته که ریشه در عدم پایدنی آمریکا به تعهدات خود دارد. دولت ترامپ، با خروج یک‌جانبه از برجام، یا توافق پاریس و همین‌طور تحریم دادگاه بین‌المللی کیشری بعد از محاکمه نتانیاهو نشان داد که توافقات بین‌المللی برایش ارزشی ندارند و به‌راحتی می‌توان آنها را زیر پا گذاشت. براساس این تجربه روشن، دستور مذاکره باید مشخص و مورد توافق طرفین باشد. اگر قرار باشد آمریکا دوباره همان شروطی را مطرح کند که زمانی مایک پمپئو، وزیر خارجه دوران اول ترامپ مطرح کرد، اساسا مذاکره بی‌معنا خواهد بود.

همچنین از حیث سایر عوامل تأثیرگذار در سرنوشت مذاکره باید به دیگر عوامل دخیل در تعیین مسیر و محتوای مذاکرات اشاره کرد و در این میان به‌طور خاص نقش رژیم‌صهیونیستی در معادلات سیاسی و روابط بین‌الملل و به‌طور خاص رابطه ایران و آمریکا مد نظر داشت. حمایت همواره بی‌قیدوشرط آمریکا از این رژیم و در اولویت قرار دادن منافع آن را در اولویت قرار داده است. این تعارض بنیادین، یکی از موانع اصلی بر سرراه هرگونه توافق پایدار میان ایران و آمریکاست.

اما در نهایت از بعد شخصیت‌شناسی و نیت باید مراقب این نکته بود که به‌طور خاص آمریکای ترامپ از آنجا که مذاکره را محملی برای تحمیل خواسته‌ها و مطلوبیت‌های خود می‌داند، از هم‌اکنون با مطالبه‌سازی و توقع پراکنی و در واقع شرطی‌کردن مخاطب رسانه‌ها، به‌نظر می‌رسد خود را آماده می‌کند در صورت ایستادگی اصولی طرف ایرانی روی مواضع منطقی، با ترک یا به شکست کشاندن مذاکرات، دور دیگری از دروغ‌سازی در مورد این‌که ایرانی‌ها حاضر به توافق نیستند را آغاز و فضا را برای اعمال فشار بیشتر بر ایران آماده کند. بنابراین، عقل سلیم و تجربه درازمدت ما می‌گوید که ضروری است از همان ابتدا، خوشبینی خود را نسبت به نتایج مذاکرات‌آتی محدود کرده و احتمال شکست آن را بیشتر از موفقیت آن بدانیم.

دروغ‌پراکنی آشکار ترامپ در همان بدو کار در مورد مستقیم‌بودن مذاکرات درحالی که ایران همچنان بر مذاکرات غیرمستقیم از طریق واسطه در کشوری ثالث تأکید دارد، نشان می‌دهد که آمریکا از همان ابتدا اولا به‌دنبال القای این پیام است که ایران ناگزیر به تسلیم در برابر خواسته‌های آمریکا است و ثانیا نباید به تیم ترامپ اعتمادی داشت، چراکه او به‌دروغ می‌تواند هر نوع ادعایی بکند. بنابراین، باید به‌صراحت به آمریکا اعلام کنیم که به نتایج مذاکرات اعتمادی نداریم، مگر آن‌که تضمین‌های کافی برای اجرای کامل و بدون قید و شرط تعهدات وجود داشته باشد.

خبر

خبرگزاری دولتی ریائونوستی روز سه‌شنبه با انتشار خبر معاهده جامع راهبردی روسیه با ایران، نوشت: این توافق نامه پایه محکمی برای گسترش مشارکت جامع روسیه و ایران در همه زمینه‌ها از جمله دفاع، مبارزه با تروریسم، انرژی، بخش مالی، حمل و نقل، صنعت، علم و فناوری ایجاد می‌کند. بنا بر این گزارش، این معاهده برای مدت ۲۰ سال با امکان تمدید بیشتر برای یک دوره پنج‌ساله

روسیه معاهده

جامع راهبردی با ایران

را تصویب کرد

گزارش «جام جم» از آخرین تحولات درباره مذاکرات غیرمستقیم ایران و آمریکا

مذاکرات شنبه با فرمول ایران

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا شامگاه دوشنبه به وقت ایران و در پایان ملاقات با بنیامین نتانیاهو در جمع خبرنگاران گفت: روز شنبه در بالاترین سطح با مقامات ایران دیدار

مدعی مذاکره می‌کنیم. وی همچنین مدعی مذاکره مستقیم شد و ضمن تهدید ایران گفت امید دارد توافقی در این ارتباط صورت بگیرد.

ساعتی بعد از این خبر، سیدعباس عراقچی در شبکه ایکس نوشت: ایران و ایالات متحده روز شنبه در عمان برای گفت‌وگوهای غیرمستقیم در سطح مقامات عالی ملاقات خواهند کرد. وزیر امور خارجه ادامه داد: این یک فرصت و نیز یک آزمون است. توپ در زمین آمریکاست.

این صحبت‌ها نشان داد که بالاخره تکلیف نامه‌نگاری‌ها و پیام‌های چند هفته اخیر بین تهران و واشنگتن مشخص شده و دوطرف برای شکل‌گیری یک گفت‌وگوی جدی به توافقاتی دست یافته‌اند. هرچند ترامپ با بی‌صداقی مدعی مذاکره مستقیم شد در صورتی که مذاکرات عمان شکل غیرمستقیم خواهد داشت و استیو ویتکاف، نماینده ویژه رئیس‌جمهور آمریکا در امور غرب آسیا و سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه کشورمان به نمایندگی از دو کشور در مسقط حاضر خواهند شد.

با وجود این جزئیات آشکار مذاکرات آتی نشان می‌دهد که میز مذاکرات با طراحي ایرانی صورت گرفته‌است. جام جم پیش از این و در روز شنبه ۱۶ فروردین در مطلبی با عنوان «عقب‌نشینی بعد از لاف‌زنی» به تحلیل مذاکرات احتمالی دوطرف در عمان و عقب‌نشینی آمریکا در گام اول گفت‌وگوها پرداخت. نویسنده گزارش فوق تأکید

کرده بود که «در صورت صحت گمانه‌زنی‌های مطرح شده توسط رسانه‌های

غربی و موافقت آمریکا با مذاکرات غیرمستقیم، جهان شاهد چندین عقب‌نشینی از سوی غربی‌ها

بعدی منعقد شده است. لئونید اسلوتسکی، رئیس کمیته امور بین‌الملل دومای دولتی روسیه در روزهای اخیر پرس از بررسی این لایحه ارسالی ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور این کشور به این مجلس قانون‌گذاری گفته بود که این کمیته، تصویب این معاهده را به دومای دولتی پیشنهاد کرده است. بنا بر قوانین روسیه، طرح یا لایحه‌ای که در دوما (مجلس سفلی) به تصویب نهایی برسد باید در

خواهد بود. اول؛ آمریکا که ابتدا مدعی «یا توافقی یا جنگ» بود، اکنون مجبور به پذیرش ایده ایران برای یک مذاکره غیرمستقیم شده است. این درحالی است که دونالد ترامپ

در زیاده‌خواهی آشکار، همواره موضوع توافق تحمیلی یا اقدام نظامی را مطرح کرده یا در حداقلی‌ترین موضع خواهان مذاکره مستقیم بوده است. دوم؛ پذیرش مذاکرات عمان نشان می‌دهد زمین بازی طراحی‌شده واشنگتن از طریق کانال امارات مورد موافقت تهران نبوده و خواسته کشورمان برای استمرار مسیر مذاکرات غیررسمی از طریق عمان، اجبارا مورد قبول طرف آمریکایی قرار گرفته است. سوم؛ ایران به‌طور رسمی اعلام کرده که مذاکرات در چارچوب مسائل هسته‌ای

را به رسمیت می‌شناسد و هرگونه مذاکره منطقه‌ای و دفاعی (پهپادی و موشکی) را رد می‌کند. به بیان دیگر مذاکرات احتمالی عمان با دستور کار ایرانی برگزار خواهد شد، به صورتی‌که ایران محل مذاکره، موضوع مذاکره و حتی شکل مذاکره را انتخاب خواهد کرد و عضو خاطی برجام باید در زمینی که قبلا آن را با یک اقدام غیرمستولانه و یکجانبه تخریب کرده بود، بازی کند.» اکنون که صحت این تحلیل مشخص شده همه منتظرند تا نتیجه این مذاکرات را نظاره‌گر باشند و ببینند آیا اراده واقعی در طرف آمریکایی برای حصول نتیجه واقع‌بینانه وجود دارد یا خیر. وزیر امور خارجه کشورمان در یادداشتی که

همزمان با خبر مذاکرات آتی ایران و آمریکا؛ کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر امور خارجه کشورمان روز گذشته خبر داد: پیرو تفاهات معاونین وزرای امور خارجه در یکن، در مسکو جلسه‌ای تمریعیش و سازنده در سطح کارشناسی و فنی بین ایران، روسیه و چین برگزار شد. هیأت‌های کارشناسی در این نشست ضمن به اشتراک گذاشتن دیدگاه و پیشنهادات خود درخصوص مسیر پیش‌رو و تحولات مرتبط با موضوع هسته‌ای، رفع تحریم و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، بر تعهد خود به استمرار هماهنگی‌های نزدیک سه‌جانبه تأکید کردند. ایران براساس تعهد اصولی خود به دیپلماسی، به رایزنی با همه طرف‌های ذی‌ربط ادامه می‌دهد.

برش

نشست سه‌جانبه ایران، روسیه و چین برگزار شد

همزمان با خبر مذاکرات آتی ایران و آمریکا؛ کاظم غریب‌آبادی، معاون وزیر امور خارجه کشورمان روز گذشته خبر داد: پیرو تفاهات معاونین وزرای امور خارجه در یکن، در مسکو جلسه‌ای تمریعیش و سازنده در سطح کارشناسی و فنی بین ایران، روسیه و چین برگزار شد. هیأت‌های کارشناسی در این نشست ضمن به اشتراک گذاشتن دیدگاه و پیشنهادات خود درخصوص مسیر پیش‌رو و تحولات مرتبط با موضوع هسته‌ای، رفع تحریم و قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت، بر تعهد خود به استمرار هماهنگی‌های نزدیک سه‌جانبه تأکید کردند. ایران براساس تعهد اصولی خود به دیپلماسی، به رایزنی با همه طرف‌های ذی‌ربط ادامه می‌دهد.

شورای فدراسیون (مجلس سنا) نیز تأیید شود و پس از امضای رئیس‌جمهور اعتبار قانونی پیدا می‌کند. در این پیوند، ولادیمیر جباروف، معاون اول کمیته امور بین‌الملل شورای فدراسیون روسیه، گفت: شورای فدراسیون روسیه ۱۶ آوریل ۲۰۲۵ برابر با ۲۷ فروردین ۱۴۰۴ معاهده مشارکت راهبردی روسیه و ایران را بررسی می‌کند؛ سناتورها از آن حمایت خواهند کرد.

تایمز گزارش دادند که چین هم خواستار «صدافت»

آمریکا در مذاکرات با ایران شده است. دیمیتری پسکوف، سخنگوی کرملین نیز گفته است: روسیه از تماس‌های برنامه‌ریزی شده بین آمریکا و ایران در عمان در راستای کاهش تنش‌ها در موضوع برنامه هسته‌ای حمایت می‌کند و خواهان حل و فصل دیپلماتیک مسائل است.

خواب صهیونی برای لیبی‌سازی ایران

در مقابل اما رسانه‌های رژیم‌صهیونیستی از این مذاکرات نگران شده‌اند. دیویدوت آحارونوت در این ارتباط نوشت: «مذاکرات آمریکا با ایران و احتمال توافق هسته‌ای جدید قطعاً نگرانی عمیقی را در اسرائیل ایجاد خواهد کرد. ایرانی‌ها ممکن است با توافق کمی بهتر از توافق هسته‌ای سال ۲۰۱۵ موافقت کنند اما زیرساخت‌های هسته‌ای و سانتریفیوژهای خود را حفظ خواهند کرد. در مقابل، آنها خواستار لغو تحریم‌های ظالمانه آمریکا و نیز تهدید نظامی ترامپ خواهند بود.»

صهیونیست‌ها البته صراحتاً به چیزی جز نابودی تأسیسات هسته‌ای ایران و عدم رفع تحریم‌ها رضایت ندارند. آن‌گونه که بنیامین نتانیاهو در دیدار خود با دونالد ترامپ گفت: «همگی خواستار جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح هسته‌ای هستیم. اگر بتوانیم مشابه لیبی، از طریق اقدامات دیپلماتیک، به‌طور کامل مانع این مسأله بشویم، دستاورد خوبی خواهد بود.» به بیان دیگر طراحی صهیونیست‌ها چشم‌اندازی همچون لیبی را برای ایران در نظر دارد. این مسأله در بین مقامات و برخی نزدیکان دولت ترامپ نیز طرفدارانی دارد. تام کاتن، سناتور مطرح آمریکایی و نزدیک به جمهوریخواهان حاکم در واشنگتن گفته بود: «ترامپ ترجیح می‌دهد توافق با ایران مانند توافقی باشد که لیبی در سال ۲۰۰۳ با ایالات متحده انجام داد.»

لیندسی گراهام، سناتور مطرح آمریکایی نیز گفته است: «من از راه حل دیپلماتیکی با ایران حمایت می‌کنم که مشابه الگوی مورد استفاده در قبال لیبی باشد.» اندیشکده آمریکایی دفاع از دموکراسی با FDD نیز در قالب پیشنهاد به ترامپ، مدل توافق مطلوب آمریکا و اسرائیل با ایران را مدل لیبی معرفی کرده است. همه این موارد نشان می‌دهد باید در برابر تلاش‌های خصمانه دشمنان با هوشیاری رفتار کرد.

یادداشت

ایهاب حماده | نماینده حزب الله در پارلمان لبنان

مقاومت، سرنوشت لبنان را در دست خواهد گرفت

به‌رغم گستردگی تجاوزات صهیونیست‌ها و شکل‌گیری واقعیت‌های جدید که در شکل بمباران، قتل و اشغال درآمدہ است و ظاهراً رژیم اسرائیل بدون هیچ مانعی درحال اجرای عملیات اشغال‌گرانه خود است، ما به آتپایی می‌دانند، می‌گوییم مقاومت از بخشی از مقاومت خواهد کرد و این مقاومت است که لبنان را بازسازی خواهد کرد. خون شهیدان بزرگ ما همواره به‌عنوان فصل‌الخطاب در وقت و زمان مناسب درنظر گرفته خواهد شد و کسانی که شعله‌های مقاومت را همچنان برافروخته نگه دارند، سرنوشت لبنان را در دست خود خواهند گرفت.

کسانی که متوهمانه می‌اندیشند صفحه جدیدی در لبنان گشوده شده است در خواب و خیال هستند.

کسانی که می‌اندیشند می‌توانند با دشمن دوست شوند و هموطنان خود را مورد سرزنش قرار دهند، اینها نقش خود را تمام‌بافته تلقی کنند. ما گفتیم این جنگ، یک جنگ آمریکایی است و یک تصمیم آمریکایی است و نقشه راه را آمریکایی‌ها ترسیم کرده‌اند و کل پروژه‌ها را آمریکایی‌ها دنبال می‌کنند. اسرائیل صرفاً یک ابزار کثیف در این پروژه در خدمت کارفرمای آمریکایی‌ها قرار گرفته است و از این رو باید تمام حواس‌مان به شیطان بزرگ یعنی آمریکا باشد.

یادداشت

عباس سلیمی نمین | تحلیلگر مسائل سیاسی

مذاکرات غیرمستقیم در جهت ضمانت‌های دیپلماتیک

آتچه امروز مشاهده می‌کنیم، نشان‌دهنده تأثیر مواضع اصولی ایران در عقب‌نشینی آمریکا از رویکرد غیرمنطقی گذشته خود است. این واقعیت را هم می‌توان در ارتباط با مسئول تیم مذاکره‌کننده آمریکا مشاهده کرد و هم در پذیرش مذاکرات غیرمستقیم. موضع ایران مبنی بر انجام غیرمستقیم مذاکرات به دلیل تجربیات تاریخی گذشته است، چراکه آمریکا را کشوری عهدشکن یافته بود و به‌همین جهت تأکید داشت که هر مذاکره‌ای باید با واسطه انجام شود. این مذاکره‌کننده خود نشان داده که به‌دنبال گسترش تبادلات اقتصادی و کاهش تنش‌ها با ایران است. این رویکرد کاملاً مغایر با تهدیدهای گذشته به شمار می‌رود و در تلاش است فضایی برای همکاری‌های اقتصادی ایجاد کند که طبیعتاً در سایه تهدیدات نظامی امکان‌پذیر نیست. آثار این تغییر رویکرد را به‌وضوح می‌توان در رفتار بازارهای مالی، بورس و نوسانات ارزهای خارجی مشاهده کرد. به‌طور کلی، ایستادگی ایران بر مواضع اصولی خود، عزت ملی را تضمین کرده‌است. آمریکا نیز به‌دنبال گسترش فعالیت اقتصادی خود در جهان است و سایر کشورهای این را که از این نظر از آمریکا جلو هستند تهدیدی دانسته و مایل است از این جهت موقعیت اقتصادی خود را بهبود بخشد؛ چنین رویکردی تا حد زیادی نقطه نظرات ایران را تأمین کرده است.